

Reactie in het kader van de internetconsultatie

Wetsvoorstel verbetering rechtspositie en rechtsbescherming mbo-student

The logo for ZADKINE, consisting of the word "ZADKINE" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a solid magenta square.

In deze reactie geeft Zadkine graag aan op welke wijze dit wetsvoorstel bijdraagt aan de voorgestelde doelen en aansluit bij de uitvoeringspraktijk in een groot ROC.

Het wetsvoorstel beschrijft twee maatregelen:

1. Om studenten in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een betere rechtspositie en rechtsbescherming te geven, wordt regelgeving voorgesteld die de rechten en plichten van studenten en onderwijsinstellingen standaardiseert, waaronder de beroepsmogelijkheden van de student
2. Vermindering van de administratieve lasten voor door de onderwijsovereenkomst af te schaffen.

Bent u van mening dat dit wetsvoorstel zal bijdragen aan de rechtspositie en rechtsbescherming van mbo-studenten?

Het wetsvoorstel heeft onzes inziens maar ten dele een toegevoegde waarde voor de rechtspositie en rechtsbescherming van studenten. In de praktijk is dit namelijk al behoorlijk geregeld; binnen onze instelling hebben we een uitgebreid stelsel van klachtenfunctionarissen, bemiddeling en transparante bezwaarprocedures. Daarnaast is de positie van de student al beschermd op basis van het burgerlijk recht.

Wel wijzen we nog graag op de volgende punten in het wetsvoorstel om ze aan te laten sluiten op de uitvoeringspraktijk:

- De voorgestelde maximale termijn voor schorsing (art. 8.1.7c lid 1) bedraagt één week. Schorsing is ook voor Zadkine een ingrijpende maatregel die we zo min mogelijk toepassen. In uitzonderlijke gevallen is het echter aangewezen dat de schorsing langer dan één week bedraagt, juist als het nodig is om zaken goed uit te zoeken en tegelijkertijd de rust te bewaren. Daarbij geldt dat in conflictsituaties de schorsing van de ene student de bescherming van een andere student kan betekenen. Het maximaleren van de schorstermijn tot één week voor de een, beperkt daarmee ook de bescherming voor de ander. Wij stellen daarom voor de maximale schorstermijn te schrappen (of anderszins langer te maken dan één week).
- De voorgestelde wetgeving spiegelt zich aan de wetgeving in het hoger onderwijs (WHW) en de wijze waarop daar de rechten en plichten van studenten wettelijk zijn verankerd. Graag wijzen wij op de verschillen tussen onze studentenpopulatie en die in het hoger onderwijs, waarbij we meer te maken met jongeren in kwetsbare posities en problemen in meerdere leefgebieden. Juist om de jongere te helpen is daarvoor vaak maatwerk in bemiddeling en klachtbehandeling aangewezen. Deze ruimte herkennen we echter onvoldoende terug in voorliggend voorstel.

- Er zijn nu bij ons aparte procedures voor algemene klachten, klachten/bezwaren inzake examinering en er is een SIDAG-procedure (Seksuele Intimidatie, Discriminatie, Agressie en Geweld). We hanteren hierbij kortere termijnen voor afhandeling klacht, bezwaar en beroep. De voorgestelde termijnen worden langer: 6 en 10 weken, waarbij naleving buiten onze invloedssfeer ligt (veelal bij externe instanties). Daardoor loopt de student meer kans op studievertraging. Ook leidt het tot een verdere juridisering van de verhoudingen tussen student en onderwijsinstelling.
- Het wetsvoorstel heeft op het vlak van passend onderwijs in de praktijk maar weinig toegevoegde waarde ten opzichte van het huidige stelsel verankerd in de Wet gelijke behandeling handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz). Ook uit de evaluatie van de zorgplicht in het passend onderwijs blijkt dat er geen aanleiding is om het huidige regime in het mbo te wijzigen.¹ De Wgbh/cz kent voorts een toegankelijk stelsel van rechtsbescherming. Door óók de Onderwijsinspectie een rol te geven in naleving hiervan, wordt de rechtsbescherming van studenten eerder diffuus dan verbeterd.
- Verder bestaat de rechtspositie van studenten uit een geheel van rechten en plichten; maar met name op het vlak van passend onderwijs zien we dat maar beperkt uitgewerkt worden en stellen we voor dat ook plichten vermeld worden. We ervaren nu dat studenten met een ondersteuningsbehoefte die soms pas melden na aanmelding of zelfs pas wanneer zij al enige tijd met een opleiding onderweg zijn. Dit zal knellen met het voorgestelde artikel 8.1.3 dat stelt dat schriftelijke afspraken over extra ondersteuning moeten worden gemaakt voorafgaand aan de inschrijving. Ook pleiten wij er graag voor om vast te leggen dat afspraken over extra ondersteuning binnen zes **na** de inschrijving moeten zijn gemaakt. Dit maakt het voorstel beter uitvoerbaar.

Bent u van mening dat dit wetsvoorstel de regeldruk voor instellingen zal verlichten?

De afschaffing van de onderwijsovereenkomst (OOK) zal een substantiële bijdrage leveren aan vermindering van de regeldruk. Tegelijkertijd bevat het wetsvoorstel maatregelen die de regeldruk doen toenemen, of daar in ieder geval risico's voor bevatten.

- De voorgestelde melding van een schorsing aan de Onderwijsinspectie (art. 8.1.7c lid 3) leidt tot flinke verzwaring van de lasten. Het aantal schorsingen loopt bij ons als groot ROC per jaar in de tientallen, waarbij één incident al meerdere schorsingen kan opleveren. Om voor elke schorsing een melding te doen bij de Onderwijsinspectie nemen de lasten onevenredig toe – terwijl dit wetsvoorstel ze juist beoogt te verminderen.
- Aangezien de OOK wordt afgeschaft, verdwijnt ook een belangrijk bewijsstuk voor de accountant dat een student bij een instelling is ingeschreven (zie ook p. 12 van de internetconsultatie). Het wetsvoorstel bevat geen alternatieven voor de accountant. De eerste inschrijving bij DUO kan als beginpunt van de opleiding worden gebruikt, maar is dat voldoende zekerheid voor de accountant bij het vaststellen van de bekostigingsstelling? Wij stellen voor dat de verantwoordingsplicht richting accountant wordt meegenomen in de uitwerking van het wetsvoorstel. Immers, een vereenvoudiging in de te gebruiken documenten kan leiden tot nieuwe wensen van de accountant om een inschrijving te bewijzen. Daarmee wordt een vereenvoudiging aan de voorkant van het proces een

¹ I.C. Bierkens en P.J.J. Zoontjens, 'De zorgplicht in passend onderwijs en de juridische handhaving daarvan', p. 36. Bijlage bij *Kamerstukken II 2017-2018*, 31497, nr. 262.

verzwaring aan de achterkant. Door hier in het wetsvoorstel duidelijkheid over te scheppen, kan ook hiervan de impact op de regeldruk worden meegenomen in de regeldruktoets.

- Het wetsvoorstel bevat verder een flink pak aan maatregelen dat de administratieve lasten verder verzwaart. Enerzijds is sprake van minder administratieve lasten door de afschaffing van de onderwijsovereenkomst. Anderzijds komen er extra taken bij als de afspraken voor aangepast onderwijs jaarlijks geëvalueerd en vastgelegd moeten worden en de diverse rapportageplichten.
- In het voorstel komt er meer duidelijkheid over de rapportage aan ouders van minderjarigen. Het is prettig dat duidelijk is dat dit nu mag in relatie tot de AVG. Maar hoe ver gaat deze rapportageplicht aan ouders? Welke voortgangsinformatie moet worden geleverd? Soms is er sprake van bijzondere omstandigheden: de student woont bijvoorbeeld niet meer thuis of heeft geen contact meer met één van de ouders. We verzoeken om expliciet aan te geven welke beleidsvrijheid de onderwijsinstelling op dit vlak heeft. Ook komen er hier overigens extra administratieve lasten bij.

Rotterdam, 27 januari 2020

A. van Es

Directeur Algemene ondersteuning Zadkine